U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobkyně: **A. H.,** proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství,** se sídlem Brno, Masarykova 31, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 11. 2016, č. j. 53236/16/5100-31462-707633, o námitce podjatosti vznesené žalobkyní vůči soudcům Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci,

takto:

Soudci Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, Mgr. Roman Buchal, Mgr. Hana Ptáčková, Mgr. Lucie Trejbalová ani Mgr. Karolína Tylová, LL.M., **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, pod sp. zn. 59 Af 15/2017.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se žalobou podanou u Krajského soudu v Brně domáhá zrušení shora uvedeného rozhodnutí žalovaného. Krajský soud v Brně usnesením ze dne 16. 2. 2017, č. j. 29 Af 16/2017 – 11, postoupil žalobu Krajskému soudu v Ústí nad Labem, pobočce v Liberci, jako soudu místně příslušnému. Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, vyzval usnesením ze dne 3. 3. 2017, č. j. 59 Af 15/2017 - 15, žalobkyni k zaplacení soudního poplatku za žalobu ve výši 3000 Kč a za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě ve výši 1000 Kč.

Na to reagovala žalobkyně podáním ze dne 24. 3. 2017, jímž požádala o osvobození od soudních poplatků, navrhla ustanovení zástupce z řad advokátů a vznesla námitku podjatosti všech soudců krajského soudu *„v aktuálním obsazení“* s návrhem na jejich vyloučení z projednávání a rozhodnutí *„nejenom této věci“*. Uvedla, že věc musí být přikázána jinému soudu z důvodu delegace nutné, jinak opět reálně hrozí, že bude pokračováno v *„dalším pokořování nezávislého, nestranného, odborného a spravedlivého rozhodování soudů“*.

Nejvyšší správní soud předně uvádí, že v případech, kdy je vznesena námitka podjatosti všech soudců určitého soudu a přitom je zřejmé, kterému soudci, resp. soudcům, je či bude věc přidělena, je účelné se zabývat otázkou podjatosti jiných než těchto soudců jen za předpokladu, že u rozhodujících soudců bude shledán důvod k vyloučení. V případě, že tomu tak není a že tedy nic nebrání tomu, aby soudci, jimž věc byla či bude přidělena, ji projednali a rozhodli, postrádá zkoumání podjatosti dalších soudců daného soudu smysl, neboť není dán žádný důvod ke změně okruhu soudců, kteří mají věc projednat. Žalobkyně ve své námitce namítla podjatost všech soudců Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, v *„aktuálním obsazení“*. Podle rozvrhu práce již věc byla přidělena senátu 59 tohoto soudu ve složení: Mgr. Lucie Trejbalová (předsedkyně senátu), Mgr. Karolína Tylová, LL.M., JUDr. Pavel Vacek, přičemž následně proběhla změna v tom ohledu, že namísto JUDr. Pavla Vacka bude v této věci rozhodovat jeden ze soudců zastupujících dle rozvrhu práce v daném senátu, tedy buďto Mgr. Roman Buchal nebo Mgr. Hana Ptáčková. Nejvyšší správní soud se proto zabýval tím, zda je námitka podjatosti relevantní právě ve vztahu ke jmenovaným soudcům, kteří se budou, resp. mohou podílet na rozhodování v uvedené věci (srov. usnesení zdejšího soudu ze dne 18. 5. 2006, č. j. Nao 32/2005 - 34).

Ve vyjádření k podané námitce podjatosti jmenovaní soudci shodně uvedli, že se v dané věci vůči žalobkyni necítí být jakkoliv podjatí, neboť nemají žádný vztah k projednávané věci ani k jejím účastníkům a nepodíleli se na projednávání ani rozhodování věci ve správním řízení.

Při posouzení důvodnosti námitky podjatosti vycházel Nejvyšší správní soud z § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), podle kterého jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, účastníkům či jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou taktéž i soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Dle § 8 odst. 5 s. ř. s. účastník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočníka nebo znalce. Námitka musí být uplatněna do jednoho týdne ode dne, kdy se daná osoba o podjatosti dozvěděla; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována.

Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v ust. § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci, s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (článek 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána a postup, jimž je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup zcela výjimečný.

Jde-li o důvody uvedené v první větě § 8 odst. 1 s. ř. s., pak je třeba uvést, že poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávané věci, tedy zejména v případech, kdy by mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen na svých

právech. Vyloučen by byl taktéž i soudce, jenž by získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání. Soudcův poměr k účastníkům či k jejich zástupcům může být založen především příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, vztahem srdečně přátelským (či naopak vzájemně nepřátelským), může jít také o vztah ekonomické závislosti. V posuzovaném případě ovšem jmenovaní soudci takový poměr k věci ani k jejím účastníkům či zástupcům dle svého vyjádření nemají a ani žalobkyně takový jejich vztah nenamítá.

Jde-li o důvody uvedené v druhé větě § 8 odst. 1 s. ř. s. (tj. vyloučení soudce z důvodu jeho podílu na předchozím soudním řízení), smysl a účel tohoto ustanovení spočívá ve vyjádření principu instančního odlišení řízení před jednotlivými funkčně příslušnými soudy jako záruky vnitřní nezávislosti soudní soustavy, a tím i práva každého na spravedlivý proces. S ohledem na specifické rysy správního soudnictví je nutno pojem *„předchozí soudní řízení“* vykládat tak, že tutéž věc nemůže u krajského soudu a poté u Nejvyššího správního soudu projednávat a rozhodovat stejný soudce. O takový případ však v této věci evidentně nejde. Jak také vyplývá z vyjádření jmenovaných soudců, nepodíleli se na projednávání ani rozhodování věci ve správním řízení, ostatně ani takovou skutečnost žalobkyně nenamítá.

Z námitky podjatosti vyplývá, že je podána s ohledem na předchozí rozhodovací činnost krajského soudu. Zde je třeba opětovně poukázat na doslovné znění § 8 odst. 1 s. ř. s., podle něhož důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Soudce může být vyloučen z rozhodování jen z objektivních důvodů, nikoli pro subjektivní přesvědčení účastníka řízení o nespravedlivosti dřívějších rozhodnutí daného soudce. Zpochybňovat rozhodnutí soudu jistě lze; k tomu však slouží opravné prostředky (jsou-li přípustné), nikoli námitka podjatosti.

Nejvyšší správní soud proto o námitce podjatosti vůči soudcům Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

V důsledku tohoto rozhodnutí odpadá nutnost rozhodovat o delegaci nutné (§ 9 odst. 1 s. ř. s.), neboť ve věci nenastala situace, kdy by pro vyloučení soudců místně příslušného soudu nebylo možno sestavit senát.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 27. dubna 2017

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu